

Oponentský posudek
na rigorózní práci

Mgr. Fr. Zbořil: *Donucení organizovaným společenstvím států*

Jakkoli si autor už v Úvodu vyhradil, že těžiště své práce spatřuje v řešení výše položené otázky pojednáním o jednotlivých ozbrojených konfliktech (od str. 52 výše), nicméně uznal, že o samotném pojmu 'donucení organizovaným společenstvím států' musí pojednat „alespoň stručně“ (jak sám uvádí, str. 9). Tomu ale také podřídil způsob zpracování. Zatímco ve spojitosti s popisem řečených jednotlivých ozbrojených konfliktů použil obsažnou dokumentaci, od takovéto žádoucí dokumentace upustil právě při vymezení samotného pojmu 'donucení organizovaným společenstvím států'.

Ač je pojem 'donucení organizovaným společenstvím států' věcně provázán s kategorií kolektivní bezpečnosti, věnuje se tomuto rozhodnému aspektu spíše mimochodem (K pojmu „kolektivní bezpečnost“), a to až od str. 37 výše; charakterizuje ji pak doktrinárními pohledy jiných autorů, které však cituje pouze v překladu či parafrázi, čímž je předkládá jen k věření, že jsou vyjádřeny adekvátně.

Bylo již řečeno, že svému „alespoň stručnému pojednání“ o pojmových otázkách donucení organizovaným společenstvím států podřídil i způsob zpracování, jemuž spíše dominuje používání *ipse dixit*, jež žádné další dokumentace už nevyžaduje. Tak příkladmo:

„Za kogentní normy jsou považována taková pravidla...“ (str. 10). Kým?

O co v daném kontextu jde při „porušení normy dispozitivní“? (tamtéž).

Návrh *Kodexu zločinů*... (str. 13-14) není vůbec zdokumentován, rovněž tak *Charta Organizace amerických států*, 1948; nestačí odkaz na pouhý doktrinární překlad a ten pak parafrázovat (str. 14).

Oponent postrádá autorovo zdůvodnění, proč při definování pojmu 'donucení organizovaným společenstvím států' je třeba - v rozsahu téměř osmi stran - rezoluce *Valného shromáždění* o definici agrese (str. 15-23).

Nelze přijmout - není-li bližšího zdůvodnění - autorovo konstatování, že i tradiční MP znalo „elementární prvky *juris cogentis*“ (str. 23).

Autor nijak nezdokumentoval doktrinární práce „požadující co nejvíce kogentních norem“ a naopak práci, které předtím varují (str. 24).

Autorova pozn. č. 7 na str. 24 je matoucí, protože v jejím textu uvádí jako kogentně normované to, co tuto povahu nemá, ba nemůže mít.

Právní závaznost 'zásad MP' nelze dovodit z generalizace obsahu konkrétních pravidel, jestliže je tak dílem nauky; autor je jiného názoru, který však nezdokumentoval (str. 24).

Bez bližšího zdokumentování je zcela nepatřičné konstatování na str. 24: „Státy omezují autonomii své vůle a smluvní volnost ve prospěch imperativních norem...“.

Bez dalšího osvětlení je zcela nesrozumitelný způsob, jak(?) se každý člen společenství států domáhá odčinění újmy vůči porušiteli kogentní normy v rámci *actio popularis* (str. 25).

Jak rozumět konstatování: „Pravidla vynucování při porušení jiných (kterých?) kogentních norem neexistují vůbec“; autor tu mluví o kogentních normách, jež se týkají jiného předmětu úpravy, než je zákaz uchylování se k síle (str. 26).

Bez upřesnění a zdokumentování je nepřijatelné autorovo konstatování (str.27): „(Komise MP) není zatím schopna připravit elaborát o odpovědnostních pravidlech při porušení kogentních norem (...)“.

Co je to (str. 27) „politická odpovědnost, která si vynucuje potrestání delikventa, včetně trestněprávní odpovědnosti jednotlivců (...)“?

Tzv. *Londýnská charta* (1945), stejně tak i *Postupimská deklarace* (1945) si vyžaduje zdokumentování v poznámkovém aparátu; viz str. 27.

Na str. 27 *in fine* autor v textu použil uvozovky („“), ale odkud čerpá už neuvádí.

Debellaci nelze směřovat s postižením či potrestáním agrese (str. 28).

Autorovo vymezení pojmu 'svěpomoc' je bez bližšího objasnění nepřijatelné (str. 28).

Též autorova úvaha o podmínkách pro uplatnění protiopatření v MP je bez bližšího objasnění nepřijatelná (str.29).

Jak rozumět konstatování, že 've světě existuje soustava stálých mezinárodních organizací, jež v nejrůznějších formách mohou přimět státy k udržování mezinárodního miru', co to je „soustava stálých mez. organizací“ ? (str. 31).

Autorova úvaha o využitelnosti čl. 94(2) *Charty OSN* je problematická, zná snad nějaký případ kdy se tak stalo ?? (str. 34).

Je nepřijatelné autorovo tvrzení, že se *Rada bezpečnosti* obrací na soukromé osoby (str. 35). Co tím autor chtěl říct ??

Oponent vybral - nikoliv způsobem vyčerpávajícím - příklady, kdy autorovo „alespoň stručné“ pojednání (viz výše) o pojmu 'donucení organizovaným společenstvím států' je ve svých důsledcích pojednáním nekvalitním.

Konečně i k volbě jednotlivých ozbrojených konfliktů (od str. 52 výše), o nichž se autor domnívá, že poslouží k demonstrování donucení organizovaným společenstvím států, má oponent výhrady. Pouze totiž jediný poslouží k takovému prokázání *bez dalšího*, byť v modifikované podobě, který to je však z textu rigorózní práce není patrné. Nepodává se ani ze Závěru (str. 121), ač tu měly být shrnuty poznatky, k nimž autor dospěl v předchozí analýze. Jelikož o analýzu v práci nejde, musel být Závěr věnován jakémusi dovětku příštího normativního vývoje, jenž pojem 'donucení organizovaným společenstvím států' teprve vyjasní či může vyjasnit.

Autor měl minimálně prokázat, že textem předkládané práce zvládl metodiku vědecké práce. To se však nepovedlo. O to větší musí být jeho příprava na obhajobu a rigorózní zkoušku, aby - v tomto posudku - vytčené nedostatky odstranil, a tím získal hlas oponenta k udělení titulu, o nějž tímto žádá.

Praha, 1.4.2005

Č. Čepelka